

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ АГРЫЗСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Гагарина, д.13, г. Агрыз, 422230

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘГЕРЖЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОННЫНЫң
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Гагарин ур.,13, Әгерже шәhәре, 422230

Тел.: (85551) 2-22-46; Факс: 2-22-46; E-mail: isp.agryz@tatar.ru; www. agryz.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«17» март 2020 ел

КАРАР

№ | 93

«2020-2024 елларга Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районы халкы арасында
жемегать сәламәтлеген нығыту»
муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар сәламәтлеген саклау нигезләре турында» 2011 елның 21 ноябрендәге 323-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, халыкның сәламәтлеген саклау һәм нығыту өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, "Демография" милли проектының «Жемегать сәламәтлеген нығыту» региональ проектының төп чарапарын тормышка ашыру кысаларында, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Күшымта итеп бирелгән «2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы халкы арасында жемегать сәламәтлеген нығыту» муниципаль программасын расларга.

2. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының финанс-бюджет палатасына программа чарапарын финанслау өчен акча кааррга.

3. Әлеге каарны •«Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чeltәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълumatының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының рәсми сайтында (<http://agryz.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

4. Әлеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең беренче урынбасары Р. Р. Гыйльметдиновага йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

А.С. Авдеев

Расланган
Татарстан Республикасы
Әгержे муниципаль районы
Башкарма комитетының
17 март 2020 ел, № 93
караres белән

«2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту» муниципаль программысы

Паспорт

Программаның исеме	«2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту» муниципаль программысы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты.
Программаның төп эшләүчеләре	“Әгержे РYХ” ДАССОсы, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының ЗАГС бүлеге, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте бүлеге, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы «Мәгариф идарәсе» МКУ, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге.
Программаның төп максатлары һәм бурычлары	Тормыш дәрәҗәсен тотрыкли күтәрү, сәламәтлек саклауны үстерү, халыкны алкоголизацияләү һәм денаркотиклаштыру, хезмәтне саклау һәм социаль ярдәм чараларын камилләштерү сәясәтен эзлекле рәвештә уздыру чаралары ярдәмендә халыкның үлем-китем санын киметү. Кече яштән башлап, кирәклө заманча шартлар тудыру һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау юлы белән физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә ихтыяҗны формалаштыру. Туучылар санын арттыруга ярдәм итү. Гайләне мөһим социаль институт буларак саклап калу һәм үстерү.

Программаны тормышка ашыру сроклары	2020-2024 еллар
Программаны башкаручылар	"Әгержे РYХ" ДАССОсы, ТР Әгержे муниципаль районы Башкарма комитетының ЗАГС бүлеге, ТР Әгержे муниципаль районы Башкарма комитетының "Мәгариф идарәсө" МКУ, ТР Әгержे муниципаль районы Башкарма комитетының яшъләр сәясәте бүлеге, ТР Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының спорт бүлеге, ТР Хезмәт, мәшгульлек һәм социаль яклау министрлыгының ТР Әгерже муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, ТР Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
Финанслау күләме һәм чыганаклары	Барлығы: 180,5 мең сум. Жирле бюджет акчалары Барлығы: 45 мең сум. Бюджеттан тыш акчалар Барлығы: 135,5 мең сум. Программада карапланча һәм әгержесе бюджеттың көлеме 10% ка киметү. 2024 елга халыкның үлем-китем санын 2020 ел дәрәжәсенә карата 10% ка киметү. Халыкның гомер озынлыгын арттыру, тормыш сыйфатын яхшырту, халыкның сәламәтлеген яхшырту.
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты

1. Пограмма хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Халыкның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәтен формалаштыру естенлекле бурычларның берсе булып тора. Сәламәтлек саклау системасында принципиаль яңа юнәлеш - авыруны дәвалауга юнәлтелгән системадан гражданнарның сәламәтлеген саклау системасына күчү, сәламәт яшәү рәвеше приоритетына юнәлтелгән һәм авыруларны профилактикалауга юнәлтелгән.

Проблеманың актуальлеге шунда ки, кайбер унай мизгелләргә карамастан, сәламәтлек күрсәткечләре һәм сәламәтлек саклау торышы түбән дәрәжәдә. Дәүләтнең икътисадый һәм социаль үсешендәге катлаулы шартлар авырулар һәм үлем-китем күрсәткечләре, туучылар санының түбән дәрәжәләре, ана һәм балалар сәламәтлегенең торышы бик югары күрсәткечләрдә барлыкка килде. Моннан тыш, хәзерге вакытта

халыкның социаль яктан бәйле һәм профессиональ яктан билгеләнгән сәламәтлек дефектлары көчәя.

Халыкның сәламәтлеген нығыту һәм үлем-китем санын киметү программысы бүген район муниципаль хакимиите органнары, социаль тәэмин итү һәм сәламәтлек саклау өлкәләре белән кичекмәстән хәл итү очен беренчеләр рәтендә тора. Халык сәламәтлеген, медицина хезмәте күрсәтү дәрәжәсен, демографик вәзгыятыне, хезмәтне саклау, физик культура һәм спорт үсешен характерлаучы кайбер аспектларга мәрәжәгать итсәк, Проблема тагын да ацлаешлырак була бара.

«2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы халкы арасында җәмәгать сәламәтлеген нығыту» муниципаль программы

№	Чаралар исеме	Үтәү сроклары (еллар)	Финанслау чыганаклары (мең сум)			башкаручылар
			Муниципаль бюджет	Бюджеттан тыш чыганаклар	барлыгы	
1	2	3	4	5	6	7

I. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча чараларны оештыру

1.1.	Сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча федераль һәм республика норматив хокукый актларын һәм методик документларны гамәлгә керту.	2020-2024	-	-	-	Башкарма комитет ӘМР РТ
1.2.	Муниципаль районда (шәһәр округында) алкогольле продукция, сыра, тәмәке куллануны профилактикалау һәм халык арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча ведомствоара эшче төркем эшчәнлеген оештыру.	2020-2024	-	-	-	Башкарма комитет ӘМР РТ
1.3	Үзәк район хастаханәсе поликлиникасының профилактик кабинетында халыкның төрле	2020-2024	-	-	-	Әгерже РҮХ ДАСУ

1	2	3	4	5	6	7
	максатчан төркемнөре өчен ражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә, шул исәптән сәламәт туклануга, хәрәкәт активлыгына hәм заарлы гадәтләрдән баш тартуга юнәлтелгән мәгълумати- коммуналь компанияләрне оештыру.					
1.3.1.	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандауның көнүзәк мәсьәләләре буенча «Әгержे хәбәрләре» газетасында hәм радиода тапшырулар, рубрикалар әзерләү hәм эфирга чыгару.	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге Әгержे РYХ ДАСУ Әгержे радиосы “Әгержे хәбәрләре” газетасы редакциясе
1.3.2.	Әгерже радиосында "Сәламәтлек сәгате" сәхифәсе (атна саен сишәмбә көнне 11.00дә hәм кабатлап 18.00дә)	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге Әгерже РYХ ДАСУ Әгерже радиосы “Әгерже хәбәрләре” газетасы редакциясе
1.3.3.	Халыкның сәламәтлеге торышын мониторинглау буенча массакүләм мәгълумат чараларында мәгълумат	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге Әгерже РYХ ДАСУ Әгерже радиосы

1	2	3	4	5	6	7
						"Әгерже хәбәрләре" газетасы редакциясе
1.3.4.	"Без сәламәт яшәү рәвеше өчен!" тематик атнасы (яшьләрне, медицина хезмәткәрләрен, педагогларны, белем бирү учреждениеләре психологларын һәм "Берег" психологик үзәк хезмәткәрләрен жәлеп итү белән)	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының яшьләр сәясәте бүлеге ТР Әгерже районында халыкны социаль яклай идарәсе ТР ӘМР "Мәгариф идарәсе" МКУ
1.3.5.	Гражданнарның сәламәтлеген әйләнә-тирә тәмәке төтененнән һәм тәмәке куллану нәтижәләреннән саклау өлкәсендәге законнарны бозу мәсьәләләрен яктырту буенча гражданнар, шәхси эшмәкәрләр, юридик затлар мәрәҗәттәрле өчен "Кайнар линия" эше һәм "Интернет" мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә мәгълумат	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитеты
1.3.6.	Халык арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту буенча радиотапшырулар язмалары язылган аудиодиск чыгарылыши	2020-2024	-	2,0	2,0	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.3.7	Халык өчен сәламәт яшәү рәвешен, шул исәптән сәламәт туклану һәм физик активлыкны формалаштыру мәсьәләләре	2020-2024				ТР ӘМР башкарма комитетының яшьләр

1	2	3	4	5	6	7
	буенча басма продукцияне (плакатлар, белешмәлекләр, листовкалар, буклетлар, флийерлар) тиражлау һәм тарату.					сәясәте бүлеге ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	"Сәламәт булырга- сәламәт калырга" дигән листовкалар чыгару	2020-2024	2,0	-	2,0	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	"Сәламәт Әгержे" плакатлары чыгарылышы	2020-2024	2,0	-	2,0	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	"Наркотиклар куркыныч" дигән буклетлар чыгару	2020-2024	2,0	-	2,0	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	"Гадәт – яшәү рәвеше түгел" дигән мәгълүмати буклетлар чыгару.	2020	0,5	-	0,5	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	«Бәлага бер адым» буклеты	2021	0,5	-	0,5	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге

1	2	3	4	5	6	7
	Тәмәке тартунын, наркоманиянен hәм алкоголизмын зыяны турында “Куркыныч чиктә” листовкалары әзерләү hәм тарату	Апрель 2021 г.	-	0,5	0,5	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча басма продукция (брошюралар hәм буклетлар)	2020-2024гг	25,0	10,0	35,0	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча социаль видеороликлар күрсәту	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	Әгержे РYХ поликлиникасы эчендә сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру мәсьәләләре буенча роликларны мәгълүмати таблоларда трансляцияләү	2020-2024	-	-	-	Әгерже РYХ ДАСУ
	Төрле авырулар hәм риск төркемнәрендә Сәламәтлек мәктәпләренең эше.	2020-2024	-	-	-	Әгерже РYХ ДАСУ
	“Тәмәкесез дөнья” рәсем конкурсы	2020-2024		8,0	8,0	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	“Сәламәтлек территориясе” тематик смотр-конкурслар үткәрү	2020-2024				Әгерже РYХ ДАСУ
1.3.5	Массакүләм тематик профилактик акцияләр үткәрү, шул исәптән Бөтендөнья сәламәтлек	2020-2024	-	1,0	1,0	ТР ӘМР башкарма комитетының яшьләр

1	2	3	4	5	6	7
	саклау оешмасы тарафыннан расланган Халыкара һәм Бөтөндөнья даталарын исәпкә алып ("Без тәмәке турында нәрсә беләбез?", "Тәмәке өчен кәнфит" акциясе)					сәясәте бүлеге Әгержे РYХ ДАСУ ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.3.6.	Проектларга, идеяләргә һәм программаларга, шул исәптән яшьләр арасында үз-үзен тотыштан тайпылу фактлары буенча шәхси позицияне формалаштыруға, рухи һәм физик сәламәтлек принципларында тормыш төзергә омтылуда ярдәм итү.	2020-2024	3,0	3,0	6,0	ТР ӘМР башкарма комитетының яшьләр сәясәте бүлеге
1.3.7.	Белем бирү оешмалары, башка оешмалар һәм предприятиеләр арасында сәламәт яшәү рәвеше буенча иң яхшы практикаларга смотр-конкурслар оештыру һәм үткәрү	2020-2024	5,0	5,0	5,0	ТР ӘМР башкарма комитеты ТР ӘМР "Мәгариф идарәсе" МКУ
1.3.8	Әгерже шәһәренең жәмәгать кицлекләре территориясендә медицина тестлары, диагностика, консультацияләр форматында чаралар циклларын үткәрү.	2020-2024	-	-	-	Әгерже РYХ ДАСУ
1.4.	Гайлә белән ял итү һәм гайлә белән ял итү рәвешләрен үстерү, гайләнең әхлакый-эстетик қыйыммәтләрен, мәдәни традицияләрне формалаштыру.	2020-2024	-	0,5	0,5	ТР ӘМР башкарма комитетының яшьләр сәясәте бүлеге ТР ӘМР башкарма комитеты ЗАГС бүлеге

1	2	3	4	5	6	7
	<i>1-4 сыйныф укучылары арасында «Сәламәт гаилә» темасына рәсем конкурсы</i>	2020	-	0,5	0,5	ТР ӘМР “Мәгариф идарәсе” МКУ
	<i>“Бөтен гаилә белән китапханәгә ” дигән чаралар циклы</i>	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	<i>“Балаларда сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда ата-аналарның роле” темасына ата-аналар жысмәлешлары</i>	май 2020	-	-	-	ТР ӘМР “Мәгариф идарәсе” МКУ
1.5.	Балаларның һәрьяклап үсешенә, шәхеснәң җәмғиять мәнфәгатьләрендә тормышкан ашырылуына ярдәм итү.	2020-2024	-	05,	0,5	ТР ӘМР башкарма комитетының бүлеге ТР ӘМР башкарма комитетының сәясәт бүлеге
	<i>“Сәламәт яшәү рәвеше” плакаттар конкурсы</i>	2020	-	0,5	0,5	ТР ӘМР башкарма комитетының бүлеге
	<i>“Барысы да зарарлы ризык турында” сорапулар һәм жұаваптар сәргате</i>	Январь 2022	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының мәдәният бүлеге
	<i>“Без сәламәт яшәү рәвешен сийлійбыз”, “Сәламәтлеккә юл” Флешимобы</i>	2023	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының бүлеге ТР ӘМР башкарма комитетының сәясәт бүлеге
	<i>“Мин үз хокукларымны беләм. Ә син?” хокук</i>	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма

1	2	3	4	5	6	7
	мәктәбе					комитетының мәденият бүлеге ТР ӘМР башкарма комитетының яшьләр сәясәте бүлеге

II. Хезмәт коллективларында, учреждениеләрдә ижтимагый берләшмәләрне, оешмаларны жәлеп итеп сәламәт яшәү рәвеше өчен хәрәкәт формалаштыру

2.1.	Хезмәткәрләрнәң сәламәтлеген нығытуның корпоратив программаларын гамәлгә керту, шул исәптән сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру чарапларын да кертеп, тәмәке тартудан, алкоголь эчмелекләреннән язылзларча файдаланудан баш тарту, сәламәт туклануга күчү.	2020-2024				ТР ӘМР “Мәгариф идарәсе” МКУ
	<i>Сәламәт яшәү рәвеше буенча корпоратив чара уткәру:</i> <i>- Һавада спорт уеннары белән Яшел педсовет</i>	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР “Мәгариф идарәсе” МКУ
2.2.	Предприятие һәм оешмаларда гимнастика керту	2020-2024	-	-	-	ТР Әгержә МР оешмалары, учреждениеләре

III. Алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану масштабларын киметү һәм алкоголизмы профилактикалау буенча чараплар

3.1.	Алкогольле продукцияне сату, чикләү тәртибен регламентлаучы федераль һәм республика норматив хокукий актларының үтәлеше буенча контроль-кузәтчелек	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитеты
------	--	-----------	---	---	---	--------------------------

1	2	3	4	5	6	7
	чаралары.					
3.2.	Социаль өлкө, мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләре, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятиеләре житәкчеләре, ижтимагый һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар, дини конфессияләр белән алкоголь продукциясеннән явызларча файдалануны киметү мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек һәм хезмәттәшлек.	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитеты

IV. “Гражданнарың сәламәтлеген эйләнә-тирәдәге тәмәке төтененнән һәм тәмәке қуллану нәтиҗәләре тәэсиреннән саклау турындагы” 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен үтәү

4.1.	“Гражданнарың сәламәтлеген эйләнә-тирәдәге тәмәке төтененнән һәм тәмәке қуллану нәтиҗәләре тәэсиреннән саклау турындагы” 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен тормышка ашыруны оештыру һәм тикшереп тору буенча чаралар	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитеты
4.2.	Социаль өлкө, мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләре, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятиеләре житәкчеләре, ижтимагый һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар, дини конфессияләр белән үзара хезмәттәшлек һәм хезмәттәшлек.	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитеты

1	2	3	4	5	6	7
V. Массакүләм физик культураны үстөрү чаралары						
5.1.	Йорт яны территорияләрен һәм торак массивларны спорт һәм уен мәйданчыклары, билбордлар, сәламәт яшәү рәвеше буенча мәгълүмати стендлар белән тәэммин итү.	2020-2024	5,0	5,0	5,0	“Әгержे шәһәре” муниципаль берәмлеге башкарма комитеты ТР ӘМР авыл жирлекләре башкарма комитетлары
5.2	Төрле яштәге халық катнашында яшәү урыны буенча, эшләүче, хезмәткәрләр һәм яшьләр арасында физкультура-сәламәтләндөрү һәм спорт-массакүләм чаралар үткәрү, (спорт ярышлары, спорт эстафеталары).	2020-2024	-	50,0	50,0	ТР ӘМР башкарма комитетының спорт бүлеге ТР ӘМР спорт оешмалары
5.2.1	«Батырлык көне» –ГТО бирү. «Яшел фитнес» программысы.	2020-2024	-	-	-	Әгерже РYХ ДАСУ
5.3.	Яшәү урыны буенча физкультура-спорт юнәлешендәге клуб берләшмәләрен ачу.	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының спорт бүлеге ТР ӘМР авыл жирлекләре башкарма комитетлары
5.4.	Физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр арасында спорт эшен оештыру, адаптив физик культура һәм спортны үстөрү очен	2020-2024	-	50,0	50,0	ТР ӘМР башкарма комитетының спорт бүлеге

1	2	3	4	5	6	7
	шартлар тудыру.					
5.5.	Физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү мөмкинлеген тәэммин итү буенча халык өчен социаль чараларны гамәлгә ашыру.	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының спорт бүлеге
5.6.	Белем бирү оешмалары, башка оешмалар һәм предприятиеләр арасында физкультура-сәламәтләндөрү һәм спорт-массакүләм эшләрен ин яхши оештыруга смотр-конкурслар уздыру.	2020-2024	-	-	-	ТР ӘМР башкарма комитетының спорт бүлеге